

Padá hodně žaludů. Bude dlouhá a tuhá zima!

Zdá se mi, jako by to bylo včera, co jsem editorial začínala citací textu skupiny Kabát o tom, jak: Zvrácený podzim svlíká stromům jejich šat. Dnes mám dojem, že bych tak mohla začínat zase. Čas hrozně rychle letí. Listy nám ze zelené změnil barvu na červenou, zlatou a oranžovou a padají na zem. Co je jiné, než bylo loni, je množství hub a houbařů v lese. Zatímco loni jsme, alespoň u nás v Kersku, jen paběrkovali, tak letos se z vycházek vracím s plnou náručí hřibů a křemenáčů, ač do lesa nemírím za houbami, ale jen za prostým vyvenčením svých psů. Pravda je, že venčení po lese, chůze, a nakonec i to sbírání hub prokazatelně utužují moji imunitu i psychiku. Prostě pohyb venku léčí.

Ovšem nejen pohybem venku redakce časopisu Zdravotnictví a medicína tráví čas. Konec prázdnin a začátek září jsme věnovali pilné přípravě zářijového čísla. Hned se pochlubím, co jsme připravili.

Nejprve zmíním rozhovory. První z nich jsem dělala s paní doktorkou Martou Vachovou, primářkou Neurologického oddělení Krajské zdravotní. S paní doktorkou jsem si povídala o roztroušené skleróze, o jejím výskytu a o možnostech léčby. Dobrou zprávou je, že se díky pokroku medicíny daří pacientům s touto diagnózou zlepšit komfort jejich života.

Druhý rozhovor je plný vzpomínání. A není divu. Požádala jsem o něj pana docenta Milana Macka sr., průkopníka lékařské genetiky a prenatalní genetické diagnostiky u nás. Pan docent vypráví o začátcích oboru i o tom, jaká je jeho vize, o cestě, kam lékařská genetika může jít. Rozhovor jsem

s panem docentem dělala krátce po oslavě jeho devadesátých narozenin. Tímto mu za celou redakci přeji hodně zdraví a energie! A samozřejmě děkuji za čas, který rozhovoru věnoval.

Zmínit ale musím i další texty. Kolega Michal Češek se ve svém článku věnuje spánkovým poruchám a kolegyně Kateřina Štulíková střevnímu mikrobiomu, který patrně ovlivňuje autoimunitní onemocnění. Z dalších odborných článků bych upozornila na ten, ve kterém se věnujeme unikátní operaci, během níž lékaři nahradili poškozenou část páneve pacienta kloubním implantátem vytvořeným metodou 3D tisku. Jak se zdá, technologie pronikají do medicíny ve všech jejích oblastech, a je to ku velkému prospěchu pacientů. Z dalších odborných textů bych ráda upozornila i na článek z oblasti ORL, který se zabývá tinnitem. Opominout nemohu ani pravidelnou rubriku o historii medicíny, o kterou se nám stará kolegyně Jana Jílková. V aktuálním čísle Jana připomíná lékaře Ignáce Filipa Semmelweise, který se snažil do porodnické praxe zavést opatření snižující počet úmrtí žen rodících nikoli doma, ale v nemocnicích. Přes jeho velkou snahu a vlastně i zásluhu se během života uznání nedočkal.

Jana Jílková ve stručnosti přibližuje i konferenci Zdravotnictví 2023, na jejíž organizaci se náš časopis podílí. Velké zpravodajství z kongresu, včetně fotogalerie, přineseme v dalším, říjnovém vydání.

Podzimem jsem začala, a tak bych asi měla podzimem i končit. Téměř z ruká-

vu jsem si proto vytáhla jednu pranostiku, ta říká: Je-li mnoho žaludů, přijde dlouhá a tuhá zima.

Věřte mi, že v Kerském lese trávím hodně času. Trávím tam několik hodin denně a tolik žaludů, jako jich vidím letos, jsem snad neviděla. Každá moje procházka, každé venčení psů se podobá slalomu mezi padajícími žaludy. O tom, kolik žaludů pokrývá cesty, ani nemluvím. Pokud by pranostika měla pravdu, tak nás, alespoň nás v Polabí, čeká opravdu krušná zima a asi nám nezbyvá, než se na ni pořádně připravit. Než ale udeří, tak pro všechny čtenáře musíme nachystat říjnové číslo časopisu a já už nyní mohu slíbit, že půjde o čtení hodně zajímavé.

Všem čtenářům přeji krásné, podzimními barvami protkané dny!

Petra Bartlová

šéfredaktorka

OBSAH ■

ZAM

Zdravotnictví a medicína

OBSAH

ZDRAVOTNICTVÍ

■ Editorial	1
■ Počet pacientů s roztroušenou sklerózou u nás bude patrně vzrůstat	2
■ Pacientů s hepatitidou ubylo za posledních pět let o pětinu	4
■ Necelá polovina pacientů s rakovinou plic se léčí mimo centra	6

■ „S genetikou jsem se setkal už v dětství,“ říká doc. Milan Macek	8
■ Zprávy z regionů	14

MEDICÍNA

■ Odborná konference Zdravotnictví 2023	17
■ Online komunikace mezi lékařem a pacienty má svoje pravidla	19
■ Průměrná doba diagnózy Bechtěrevovy nemoci je devět let	23
■ Nedostatek spánku zvyšuje riziko civilizačních chorob	24
■ Echinokokóza z lesního ovoce může člověka připravit o část jater	26

■ Chlapci trpí alergiemi častěji než dívky. Vědci z pupečnickové krve zjišťují proč	27
■ Střevní mikrobiom patrně ovlivňuje autoimunitní onemocnění	28
■ Unikátní operace endoprotézy individualizovaným 3D tiskem	30
■ Rekonstrukce metodou cross union u dětí s vrozeným pakloubem bérce	32
■ Covid-19 a srdce	34
■ Tinnitus – fantom v hlavě	36
■ Historie medicíny: Posmívány zachránce matek	38
■ Nabídka práce	40